

berlini zsinagógát. Berlin W. a híres berlini gazdag zsidók negyede egy onlotta a zsidókat, hogy nem lérték be a templomokba. És akik nem lérték be — óh mily valóban csodás eset — nem mentek haza, hanem felkeresek más templomokat. Boldog volt az, aki csak egy állóhelyen szoronghatott és onnan hallgatta a rabbik prédikációját és a chanuka mécses meggyújtását. Az üzletmek pedig arról számoltak be, hogy rendkívül sok ajándékot vásároltak a zsidók chanukára. (Régebben bizonyára karácsonyra!) Ahol a chanuka-gyertyatartókat árusították, ott minden elfogyott. Minden család beszerzett gyertyatartókat, ahol ez még sohasem volt, vagy talán már nem volt. A gyermekek megkülönböztetve érezték ebből az inkább nemzeti, mint vallási ünnepből. Az ifjúság tolongott az első sorokban, hogy ott legyen az istentiszteletnél. A német zsidó ifjúság büszke lett a Makkabeusokra. A szegény, eddig átlékot elenyegő zsidó háziasszonyok. Rájött nekik, hogy nekik is külön háziasszonyok vannak, mint a nácioknak. És régebbiek. Sokkal régebbiek és nemesebbek. Ők már akkor is nemzeti ünnepi háziasszonyok voltak, amikor még a feutoburgi őserdőben a Volánok Szigetén féltámadt rohangáltak. A német zsidóság órmagára talált, ahogy ez a berlini hírből kiül. S talán ez az egyetlen nagy plusz, ami a hitleri rémuralomból áldásos a zsidó jövőre nézve.

Erdély és India

A románika még nem halt ki egészen az élet minden kintó realitása ellenére. Erdély és India nem fekszik igen közel egymáshoz, a románika valóságromboló ereje azonban mégis összehozta őket egymáshoz. Friedman Florica és Bubaklew Manoból meg szerették egymást és amit az nem a mezeiben, hanem a modern életben van, házassággal pecsételték meg szerelmüket, bár a Florica erdélyi zsidó kislány és a Bubaklew Manoból Sahov indiai állam trónjának várományosa. A gödöllői cserkés jamboreen ismételt meg egymást. A Florica és Bubaklew. Azán az egyik visszatért Erdély bércei közé, a másik visszahagyta a filozofos Indiába. Leveleket írtak egymásnak, azán ment végül maga Florica is. Most tartózkodnak Párisban nagy ünnepek között az esküvő, majd együtt utaznak Indiába, ahol a kis Friedman leány rövidesen férje oldalán elfoglalja Sahov trónját. A Friedman leány indiai fejedelmű les.

És mielőtt Florica szövi az élet színes álmait a maharadza oldalán, addig atyja

beszakított a ruhájába és anyja szeméből nem apadnak el a könnyek. Meghalt a Florica. Igen az ő számukra meghalt az indiai fejedelmű. Neki egy Florica leányuk volt, akinek kezét a szülők már odaígérték egy szentéletű fiatal rabbinak. Ekkor még ő szüleit a színes álmokat. Nekik ragyogott fel büszkén és boldogan szemük, ha rá gondolták, hogy milyen tisztesség éri egyetlen gyermeküket. De most velük együtt a rabbi is beszakított ruhájába. Az ő számára is meghalt a Florica.

Csak a maharadza és India számára él tovább. Romanika? Florica számára talán igen, de itt Erdélyben, Friedmann bácsi nem ismeri ezt a szót. Ő csak azt tudja, hogy megrázó véres tragédia érte és meghalt egyetlen Florica leánya egy indiai maharadza oldalán...

Hadüzenet Palesztinának...

Van egy humor rovatunk és oda talán szintén beillenek ez az alább elmondandó eset, amely megkoronázza mindazt, amit eddig az oradeai hitközség jelenlegi elnökéről elmondottunk. Ullman István, a 33 esztendő „béhyeinek” nyíltan hadüzenet az épülő Stenfiöldnek. Hogyan? kezdze az erre a nyájas olvasó. Ugy, hogy a hitközség iskolája szép és nívós chanuka ünnepet rendezett ez évben is, amint teszi ezt évtizedek óta. Lezajlottak a kisfiúk szavaltai, beszédei és zenei előadásai és amikor a műsor végére értek, akkor szokáshoz híven, az igazgató felállt, intett, hogy az intonált Hatikvát a közönség állva hallgassa végig. És ekkor jött a hadüzenet. Ullman István és öreg 70 éves leibgardistja Freund Lajos, amint kezdtek a Hatikvát — *lelést intonáltak*. Intették a közönséget, hogy csak üljön le és inzulálja az épülő ország himnuszát. Tera észrevesztés a közönség jótérsége, meg a tanulóifjúság állva énekelték végig, csak az oradeai hitközség jelenlegi elnöke köpte szembe, vágta arcul milliónyi zsidóknak vágást, halálos erőszékelést, nagyzerű építőmunkáját és világhírhírű gyönyörű, valóra vált tetteit. Kétezer éve nem alkotott olyan imponáló és nagyot a zsidóság, mint épen a jelenlegi palesztinai építéssel. Mindenkinék imponáló. Tizenhatmillió zsidó álma, erőszékelése csodálata ragadja az angol kormányt, de még a náci lapokat is. Becsületet szerzett a zsidó névnek és népek — de az Ullman gyerek nyíltan odadobja a kezét és hadüzenet az Erecnek.

lértem magamhoz. Délután újra visszavitték a trágarygödörhöz, ahol társaim már délelőtti dolgoztak Everling ekkor felszóltott, hogy beszédel tartsak a zsidóságról és más vallásokról. Megkezdtem:

„A zsidó vallás, mint a többi felekezet is a tízparancsolaton nyugszik és azon az örökszép bibliai mondáson: „Szeresd felebarátodat, mint te magadat...”

Everling itt félbeszakított: „Hallgass disznó! Majd mi kioktatunk téged arról, hogy mi a felebarát szerete!”

Ujra véresre vertek. Lázás lettem és görcsöt kaptam. Testem csupa seb volt. Nem tudtam sem feködni, sem állni. Szörnyű éjszokám volt, tele kegyetlen lövélgyökökkel. Másnap reggel rendkívül válságos állapotban szállítottak a betegáramlásra. Itt nemzsidó szociáldemokrata és kommunista foglyokkal kerültem össze, akik önfeláldozással segítettek gyógyításomban. Bajtársi segítségüket sohasem fogom elfelejteni. Amidőn Jomkipurkor, rendkívül gyenge állapotom ellenére is bűjöltem, eszére könnyű ételekről gondoskodtak.

Két hélig feküdtem a betegáramlásom. Később tudtam meg, hogy napokig komoly életveszedelemem voltam.

Néhány rövid kis kivonal Ábrahám rabbi könyvéből, aki sohasem vett részt politikai akciókban, csak egy költőiséget ismert: Híven örködött mindig hitközsége szellemi és lelki élete fölött.

A kommentárt végezte el maga az olvasó.

Voltak ugyan ilyen „nagy fiúk” a jelenlegi Németországban is. Ma boldogan rohannak oda, abba az oré miklótba, amely nem bacsulék. Bzonyos, ha a drohobici naftaforrások egyrésze nem buzogna Ullmann Istvánkának, akkor nem volna olyan szemtelen — egy egész nép nagy céljával szemben. „Palesztina wird sich krätzen!” azéri, sőt ennek dacára épülni fog, ha U. I. és F. L. le is állnak. Sőt le is feködhetnek, ahova akarnak, Palesztina beragyogja majd a zsidó horizontot. Csak üljön István, ami nála család tradíció, csak üljön — fog még 6 is huplákba állani Palesztina előtt. Feszés vigyázz állásba és nem demoralizálni egy iskola tanulóifjúságát. Palesztina kibírja majd ezt is.

Ez az arculcsapás annál is inkább felháborító, mert tudvalevő dolog, hogy az oradeai hitközség tagjainak nagyrésze a jiszrec jiszrael eszméjének, — legyen az cionista, mizrachita, vagy bármilyen más frakció, — fellélen híve és ezeket sértette meg ez a két ember, akik közül az egyik, Ullmann István még most is bíborolta a hitközség felkérének egy részét, míg a másik, Freund Lajos a mulban is és jelenleg is többszörösen igénybe vette a hitközség anyagi támogatását. Tehát a zsidó közösség (a cionisták pénze is többek között) pénze jó. Ami pedig a legérdekesebb és legszomorúbb, hogy azokra a cionistákra, mizrachitákra, — akik éntizedek óta állandóan lelkes Cion hívek, — támaszkodna, kövölék el Ullmanék a magasabb zsidó etnikákkal szemben otromba támadásaikat. Ezek pedig halgatással tárták, röpték és némán szankcionálják ezeket a sértő tulkapásokat. Szomo u, hogy ilyenkor hallgatnak akkor, amikor elvük lábbalprásról van szó. Ellenben ott folytatnak éles harcot, ahol arra nagy szükség sincsen.

A saar-vidéki nemzetközi katonaság és a zsidók

A Saar-vidék, amely ma a vilápolítika homlokterében van, 5000 zsidót számlál. Nem sok ha tekinteltbe vesszük, hogy körülbelül 7-800.000 lélek lakja. Pontosan megfelel annak a százalékaránynak, amely Németország többi területén a nem zsidó és zsidó lakosság között fennáll. Ez az 5000 zsidó súlyos dilemma előtt áll. Január 13-án lesz a népszavazás ezen a területen, amelyet a Népszövetség rendez, a versailles-i békeszerződés alapján. Ettől a megszabott 15 esztendő óta most a Saar-vidék lakossága dönteni fog, hogy hova akar tartozni. Akarja-e a status-quo-t, azaz a mai helyzetet újabb hosszabb időre, vagy pedig Hitler-oroszághoz akar tartozni. Ha van bátorságunk szembenézni az eseményekkel, akkor számolnunk kell arra, hogy a németek javára dől el a mérkőzés. Egyszerűen azért, mert hiszen a lakosság zöme letagadhatatlanul német neveltségű. De mit csináljon az 5000 zsidó? Szíve, érzelmek, érdeke azt parancsolja, hogy ne szavazzon Hitlerre. De akkor jöhet a megtorlás. Az a gyűlölködő szellem, amely paxollá tette és teszi 550.000 zsidó életét, akik még mindig a nagy nyomás alatt élnek. 5000 zsidó naponta gondterhesen hallja áramra fejjel. Sokan előre tevonják a konzekvenciát és igyekeznek elmenni. De ez kicsiny szám az oltalmazókhöz képest. Most jön a hír, hogy 5000 főnyi angol és olasz nemzetközi katonaságot küld ki a Népszövetség a rend fenntartására. Egyelőre tehát megnyugodhatnak a kedélyek. Egyelőre rend lesz. Így valahogy a saar-vidéki 5000 zsidó nem kell attól félnen, hogy holnap mi lesz? Holnap nem — de mi lesz holnapután? Mi lesz, ha ez a hadsereg ellávozik? Ha Hitlerék jöhetnek és megkezdődik a „véres kerek éjszokája”? Ökölbeszo ul minden kéz, amikor a tehetetlenségre gondol, amely megüli sokmillió zsidó lelket és a demokratikus zsidó közvéleményt, ha ezeket a martiroka gondol. Ölezer testvérünk रहány hélig, vagy hónapig nyugodtan alhat. Minden egyes zsidóra jut egy angol, vagy olasz katona. De mi lesz, ha jönnek az SS. legények? Ha Hitlerék bevonulnak? Mi lesz?...

Ha a reakció a szavaktól a tettek mezejére fog léni, akkor az a francia többség radikális ellenállására fog bukkanni, aki érveivel fogja megpecsételni ideálját és a szabadság, egyenlőség, testvériség-et diazatra vinni. A zsidóság, társadalomunk a legelő részét képezi és aki őket megbánlja, a nemzeti szuverenitást támadda meg. Ennek pedig nem szabad megfölnni.”

A lengyel parlament zsidómentes. Mint Varsóból jelentik, a lengyel újságok, köztük a félhivatalos „Justowam Kurjer Codziemi” arról adnak hírt, hogy még a fél folyamán egy újabb választási tervezet nyújt be a kormány egy a Sejm, mint a Szenátus elé, amely teljesen megváltoztatja az eddigi választási rendszert. Ez a tervezet megszünteti a proporcionális választást és bevezeti angol mintára az abszolút többségi systémát. Ha ez a terv valóra válik, akkor a jövőben egyetlen zsidó fogja sem lesz a Sejmnek és a Szenátusnak, mert nincsen egyetlen terület sem, ahol a zsidóságnak abszolút többsége volna. Az első lengyel Sejmben a zsidóknak 32 képviselőjük volt, ami lényegesen megfelelt a zsidók népesedési arányszámának. Amikor aztán újabb kerületi beosztást fogantatosítottak, ahol a zsidókatla városok a lufnyomóan földműves kerületekhez csatolták, akkor a zsidók képviselői leapaot haltra, míg a Szenátusban már ekkor sem jutottak egyetlen képviselőhez sem.

Cur-Salom parcellákat vennék. Részletes ajánlatok kérének „Richel” Poste-Resztante, Mocuu, jud. Cluj ci nr.

HIREK

A szerkesztésért és kiadásért felel: WASSERSTROM SÁNDOR

„Néplink” cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. **Naptár 5695**

Péntek: Tébeth 8, december 14. Szombat: Tébeth 9, december 15.

Heti szidra: שבת
Heti háftóra: שבת קודש

Szombat kezdete: Üzlet bezárás 5.55, gyertyagyújtás 4.05, istentisztelet kezdése 4.10, Szombat befejezése 5.10, Vasárnap december 16-án שבת קודש (Tébeth 10. háft.)

Franciaország nem tűr zsidógyűlöletet

Herriot, a volt francia miniszterelnök és a jelenlegi miniszterelnök helyettes a new yorki „Der Tog” zsidó lap szerkesztőinek a következő felvilágosítást adta: „Ha Franciaország reakcionárius ismét felemelke teje ket, ha a feleletit megkérüljük diskuzió tárgyává tenni és a Dreyfus párt megint előrángatják, akkor mi baloldallal egy olyan lecek fogunk nekik adni, amiről meggyőződhetek, hogy Franciaországban nincsen helye az antiszemizmussnak. A zsidók teljesen egybeoldottak a francia nemzettel és lojálisan dolgoznak együtt velünk minden önállóan, Flak, a mi fiatalokkal együtt vezetik a csatátereken. De ez nemcsak a legutóbbi világháborúra vonatkozik, hanem az összes csatákra 1789 óta, amikor a zsidók egyenjogúsítva lettek. A francia kultúr zsidó adományokkal gazdagodott és ezen ajándékokért mi köszönetet tartozunk nekik. Emberek és szervezettek, akik a fajkérdés felvetésével, a francia nép közé ékelnek avarnak verni, azok a lüzel játszanak. Azért, mert a demokrácia toleráns, úgy látszik, hogy ezek győzelmesen haladnak előre. Azonban kijelentem, hogy egy sabotege a demokratikus alap principiumok ellen, a legélesebb ellentétásra fog nálunk találni és sohasem fogjuk megengedni, hogy zsidó polgártársaink bántódszt szenvedjenek, amint az más országokban történik. Ha a reakció a szavaktól a tettek mezejére fog léni, akkor az a francia többség radikális ellenállására fog bukkanni, aki érveivel fogja megpecsételni ideálját és a szabadság, egyenlőség, testvériség-et diazatra vinni. A zsidóság, társadalomunk a legelő részét képezi és aki őket megbánlja, a nemzeti szuverenitást támadda meg. Ennek pedig nem szabad megfölnni.”

A lengyel parlament zsidómentes. Mint Varsóból jelentik, a lengyel újságok, köztük a félhivatalos „Justowam Kurjer Codziemi” arról adnak hírt, hogy még a fél folyamán egy újabb választási tervezet nyújt be a kormány egy a Sejm, mint a Szenátus elé, amely teljesen megváltoztatja az eddigi választási rendszert. Ez a tervezet megszünteti a proporcionális választást és bevezeti angol mintára az abszolút többségi systémát. Ha ez a terv valóra válik, akkor a jövőben egyetlen zsidó fogja sem lesz a Sejmnek és a Szenátusnak, mert nincsen egyetlen terület sem, ahol a zsidóságnak abszolút többsége volna. Az első lengyel Sejmben a zsidóknak 32 képviselőjük volt, ami lényegesen megfelelt a zsidók népesedési arányszámának. Amikor aztán újabb kerületi beosztást fogantatosítottak, ahol a zsidókatla városok a lufnyomóan földműves kerületekhez csatolták, akkor a zsidók képviselői leapaot haltra, míg a Szenátusban már ekkor sem jutottak egyetlen képviselőhez sem.

Palesztinába akar utazni?

Forduljon azonnal a „Levant” utazási részvénytársasághoz, Bucuresti, Strada Smárdan 11, vagy az ország különböző városaiban lévő képviselőihez, amely Önnek egy kényelmes, biztos és rendkívül olcsó utazást biztosít.

LEVANT utazási részvénytársaság

Bucuresti, Sir. Smárdan 11. Telefon: 329-83. **Képviselői:** Cluj, „Haras”, Cal. Reg. Ferdinand 13. Oradea, Str. N. Filipescu 13. Sighet, D. Ia Unirii 25. Petroşani, Strada Budoi, Deleanu f. Huedin, Kohn Jecók Satumare, Katz Heinrich, Dej, Iszak Samu.

Halálozás. Az ipolysági Kulka családolt mélyeseges gyász érte, gyermekük a 4 éves Verike hosszú szenvedés után történt elhunytával. A drága kis halottat december 5-én helyezték a ipolysági izraelita temetőbe nyugvóra.

Mégis megtartják a zsidó Világkongresszust az 1935. évben. Azon hírekkel szemben, hogy a zsidó Világkongresszusának terve teljesen el lett ejve, az I. T. A. Párisból a következőket jelenti: A American Jewish Congress állásfoglalása, semmiképpen sem jelentheti a zsidó világkongresszus feloldását, amint azt a sajtó állítja. A határozat sokkal inkább azon óhajának ad kifejezést, hogy a világkongresszusnak nagyobb reprezentatív erőt adjon. Ezen cél szolgálják azon tárgyalások, amit az American Jewish Comité, a Baé Brit és más zsidó szervezőkkel folytatott, akik eddig a világkongresszussal szemben foglaltak állást. És amennyiben ezen tárgyalások 1935. február 1-ig eredményre nem vezetnének, akkor jövő év április 28-án az American Jewish Congress felülentil megéli a választásokat és kitűdi delegátusait a világkongresszusra. Amint az előadottakból látszik, ezek a tárgyalások semmiképpen sem befolyásolják az európai világkongresszus előkészületeit, amely a geni határozat értelmében lesz keresztülvive. 1935 év folyamán a választások feltétlenül meg lesznek tartva és a kongresszus egybe lesz hívva.

A lengyel jésivák pernyertesek lettek a francia kormányval szemben. Mint ismeretes a néhány evel ezélt elhunyt Prof. Hawkin multmilliomos aki egykor jesisiva bocher volt Lengyelországban 80 milliót hagyott a lengyelországi jesisivákra hagyományozta. A francia kormány a végrendelet megátámdta és nem engedélyezte az örökség kifizetését. Az érdekl jésivák erre pert indítottak a francia kormány ellen, amit most jogyórosen meg is nyertek és így a 80 milliónyi alapítvány komatál rövidesen kifizésre kerülnek. A berlini Joint, ahol a végrendeletre vonatkozó megállapodások történtek, hogy a 3 éven keresztül visszatartott 90.000 Dollár kamat rendelkezésnek lesz átadva.

Lakásperek Németországban a vágatási tilalom miatt. Legutóbb Braulaban tárgyaltak le azt a pert, amely ekkor fogott, hogy tartozik-e egy hitközség tovább bért fizetni helyiségekről, amelyek kizárólag vágatási céllal béreltek ki, miután megegyerű állatok vágatásáért, azok előleges kifizetése nélkül. 1935 április óta Németországban betiltottak. Több téruon tárgyaltak már a pert, míg végül a végő fokon egy határozott a bíróság, hogy a vágatási tilalom miatt nem kell tovább a bért fizetni az illető hitközségeknek.

Németországból kimenőkül zsidók üldözése. A német munkásfrontok, amely állítólag a német nemzeti szocialista érzelmű munkás-egyetekéket tartalmaz, felhívásra jelent meg a „Der Deutsche” c. lapban. Ebben a felhívásban arra figyelmezteti a német munkásságot, hogy ne menj a el olyan külföldi vállalatok szaimunkéskeleté, amelyet Németországból kimenőkül zsidók alapítottak, mert ott amag is csak addig tartják őket, amíg mátkot be nem tartanak a maguk száméjára.

Hindenburg főiskola teljesen zsidómentes. A nagyváradi Hindenburg főiskola jelentette a legelsőbb diáttáncnak, hogy táviratilag bűllte Streicherrel, hogy a Hindenburg főiskola végleg zsidómentes lett.

Házasságokat legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közevített, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” Iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 116. Telefon 142.

Figyelem! **Magas Tátra!** Megnyílik december 1-én. **Uj Gyermekek Pensio a Magas Tátrában.** Tátra Lomnicól jelentik, hogy a közismert Schreiber Pensio áremét egy modern, minden komforttal ellátott új villával bővítették ki, ezzel a hitli zsidóság régi óhaját teljesít, mert ez-mitl ádilese storió gyermekeiket szívesen megbízható zsidó otthonban helyezhetik el. Az első- és utószobában letöltek részére is minden igénynek megfelelően lett a villa berendezve. Bővebb felvilágosítást és prospectust készséggel küld: **Schreiber Mór** gyermek és felnőttek Pensioja Tátra Lomnic.

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucurestiben **KATZ** orsz. restaurani BUCURESTI, Str. Carol 32 I. em.

ÖNTÖZGESSE! AKKOR KINÓ **HA EGGER PETROL ÖNTÖZŐ**

Palesztinába utazni szándékozók részére a legmegbízhatóbb információt nyuj minden irányban, valamint kereskedelmi összekötteléseket szerez a **PALESTINE INFORMATION SERVICE** Tel-Aviv P. O. B. 1105. (héber, magyar és angol levelezés). **Válással 100 lei értékű postabélyeg ellenében szolgálunk.**

RÖVID HIREK

BÉCS. Silberbusch nagy héber író Bicsből Pa-
lesztinába költözött. Tisztelet és barátai egy bizottsá-
got alakítottak 80 éves jubileumának megünneplésére.
Egyben előtörténeti műveinek 3 kötetben való kiadá-
sát, ami a héber irodalmi körökben roppant lelkesé-
sét váltott ki. Silberbusch 60 éve fejt ki tevékeny
szolgálatot a héber literatúrában és még munkássá-
ga Percz Smolenskinak a „Haschacha”-ban — Az utóbbi
időben erős léletet öltött a katolikus misszionáriusok, a miért is dr David Feuchtweng nagy
rabbi hitközségét jelentette be a kormánytól.

WAWREZ. (Varsó mellett) letartóztatottak 13 rad-
kális nacionalistát, akik Grünberg zsidó győgyezteté-
sében bombát dobáltak és a lelejtésben súlyosan meg-
sebesült. A letartóztatottak I. Friedmann zsidó lakó-
szoba is bombát dobalt, hol a berendezésben telmes
kárt okoztak.

BREST-LITOVSK. Ideérkezett Stavsky, aki fővá-
dot látta volt az Arlozoff paranc. A legközelebbi nap-
okban Versót fogja meglátogatni.

KRAKÓ. 1935 Január 9-én a revizionista cionis-
ták 6-ik kongresszusát Krakóban tartják meg. A vá-
lasztások december 16-án lesznek. A keletvidéki krizi-
sok az ez első konferencia, amiért is nagyon mozgalmak-
nak ígérkezik.

VARSÓ. 700 diák, akik vizsgadíjakat nem tudtak
megfizetni, a zsidók lakásai elé vonult, hozzájárulást
kérve, hogy tanulmányait tovább folytathassák.
Ezzel egy másik csoport a közegészségügyi szolgálat meg-
sebesült az előjáróság heves vita után 5000 zloty hozzá-
járulást szerezett meg. — A Grünbaum vezetés alatt
álló radikális cionisták tárgyalásai, az algemeine cionis-
tákkal fe kövél végződött. Ez cimen eredi, mivel
a radikális cionisták azon követeléseit, hogy a „Hist-
adruth Haovdim” ismerlessék el egyedüli munkás or-
ganizációjának a másik cionista irányulat nem akarta
elfogadni. — A palesztina hivatal 63 centifórtot kiá-
dított a „Welos” hejón tartózkodó nyugati zsidóknak.
Ezzel némileg enyhült a 380 zsidó sorsa, akiket a
hajórol nem engedtek kiszállni, hogy Palesztinában
partra szállhassanak. — A napokban 600 bevándorló
indult el Palesztinába, közülük H. film az zsidó újságíró
is, aki a „Donar Hejtem” szerkesztését fogja átvenni
Palesztinában.

SZÓFIA. A zsidó lakosság körében kinos fellé-
nést keltett, hogy Barja bolgár király meglepeté Franck
nácmíniszter előadásán és a zsidók elleni kirohanásait
elénk helyesléssel kistrie.

MOSZKVA. A napokban megjelent kormánydekré-
tum szerint, az országvédelmi nébiztonsághoz kine-
vezett 80 tag közül, 9 zsidó is van. Közte van Jan
Apernik a népbiztos helyettese. Jakir, az ukrániai had-
test parancsnoka és a másik 7, a legi védelem legfon-
tosabb pozícióiban foglaltak helyet.

NEWYORK. Több mint 300 rabbi tartott konfe-
renciát, amelynek keretében megvitatták, hogy mi-
képpen lehetne ellenőrizni a kóser hús forgalomba
hozatalát. Utasították a rabbiakat, hogy személyesen
gyakorolják az ellenőrzés nehéz, de fontos munkáját.
Minden másrészt és baromliteskedő a rabbinikus
felügyeleti alá helyezendő. Ezen határozattal értesít-
tették az összes lakóház egyesületeit. Az amerikai
zsidó munkások országos kongresszusán elhatározták
a palesztinai zsidó munkások segítségét, amelynek
előjele egy 250 000 dolláros alapot létesítettek. —
Lobotinaky Vladimir, a revizionista cionisták világsz-
vegűlegének elnöke, a közeljövőben Amerikába érke-
zik, ahol az Egyesült Államok és Kanada különböző
városokban fog propaganda előadásokat tartani. Érde-
kes megemlíteni, hogy fogadtatására egy 250 tagú
fogadóbizottságot alakítottak.

LEMBERG. Az összes egyetemi fakultásot be-
zárják. Ezen intézkedésre az szolgálatot okot, hogy
az egyetemi hallgatók, akik egy uccai tüntetésből ki-
sajátítottak a város emlékére tartották összejövél-
kelt — ne immetelhesék meg legutóbbi antiszemita
tilongásokat.

COSTARICA (Középamerika) zsidó lakossága,
számszerint 350 család a newyorki „Hias”-hoz fordult,
hogy interrenáljon a rendkívül elterjedt zsidó heccok
megakadályozása végett, amit a „Cion” bűncselejtés
könyve” terjesztésével idézik elő. Ezt a szennyiról
egy német körponti irányítja a béke megbontására.

BRÜSSZEL. H. Georg Rubin az általánosan ismeri
cionista vezér mo-1 lőltette be 60. életéért, amely al-
talomból barátai nagy bankettel rendeztek ünnepségre.

RÓMA. Az olasz zsidó hitközségek egyesülete el-
határozta, hogy Tripolisban egy új zsidó hitközséget
létesítsenek, amelynek főbírójává már ki is neveztek
dr Castellogneccit.

TRIESZT. A hatóságok elrendelték a régi gettó-
ból meg megmeredni 40 háznak a lebontását. A le-
bontásra ítélt épületek közül van egy 1798-ban épült
templom is, ahonnan azonban az érdekesebb tárgyakat
a városi múzeumban fogják elhelyezni.

JERUZSÁLEM. N. Szokolov, a Cionista Világ-
szervezet elnöke, résztvevett egy búcsútáncpályán, am-
lyet a K. H. radzetti létesítette azon alkalomból,
hogy elkövetik az Erechből és visszatér Európába.

Halálozások. Súlyos veszteség érte a
timisoarai (temeivári) józsefvárosi orth. tem-
plom előjáróságát, templomgondnokának, Kő-
nigsberg Emilnek elhunylával. Az elhunyt,
mint a józsefvárosi Talmud Tora pénztárnoka
játékonyaságáról volt közzismert. Nagy részvét
mellélt temették el. — Hirtelen, 58 éves korá-
ban hunyt el Oradea zsidó iparostársadalmá-
nak egyik ismert és becsült tagja Mandel
Béla fodrászmester. Mandel Béla évtizedeken
át az oradeai vallásos zsidóság kedvenc bor-
bélyá volt, aki minden jólétecséget aktív
tevékeny részt vett. Szorgalmas, derék, vallá-
sát és zsidóságát nagyon szerető ember volt,
akinek hirtelen elmúlt sokakat megdöbbentett.
Temetésén az oradeai zsidóság nagyszámban
vett részt és Fuchs Benjámin főrabbi búcsuz-
talt szívbemarkolóan Kitérjedt család gyászolja.

Kupfer Jakob halála. Chanuka
ötödik napján halt meg az oradeai zsidó ta-
nitói kar neozora 84 éves korában, az általá-
nosan közbecsülésben álló Kupfer Jakob, aki
40 esztendőn át tanította a vallás fővényére,
hitnára, Talmudra a zsidó ifjuság fizetveit.
Kupfer Jakob ahoz a generációhoz tartozott,
amely mindinkább liveszében van. A puritán,
józan, szelid abszolút vallásoságot revelláló
igazi zsidó tanító típusa volt, aki békésen ta-
nitott és nevelt évtizedeken át és a sokak
tanítvány, a zsidóság diszevél és becsületére
váltak. Kupfer Jakob igazi jó ember volt, de-
rék, vallásos és végelentül becsületes, akinek
megadott, hogy teljes szellemi frissességében
éljen az emberek lételete és becsülése fé-
nyében, családja és tanítványai példajaképen.
Amilyen csendes és harmonikus volt élete,
olyan volt elmúlása is. Temetésén kívánságára
heszped nem volt, de a nagy tömeg, amely
kikísérte, volt bizonyítéka annak, hogy sokan
szereleik és becsülték. Gyászolják fiait Kupfer
Dávid, és József, oradeai tekintélyes kereske-
dők, valamint kitérjedt rokonság.

**Zsidó meghívottak az angol ki-
rályi lakodalmi ünnepségeken.** A kenti
herceg és Mária hercegnő esküvője alkalmá-
ból, az angol királyi pár számos zsidó elő-
keltéséget hívott meg az ünnepségekre. Ezek
között dr. I. H. Hertz a brit birodalom fő-
rabbiját, Lord Reading volt indiai alkirályt és
a Rothschild család több tagját. Nevezetiek a
hivatalos fogadtatáson is részt vettek, ahol a
világ uralkodóinak képviselői és a főnemesség
reprezentánsai voltak jelen. Dr. I. H. Hertz
nászajándékképp a mátkapárnak átnyújtotta a
„Böök of Jewish Thoughts” (Zsidó gondol-
atok és gondolatok a zsidóságról) művének
egyik diszpeldányát.

**Egy zsinagógát levegőbe röpi-
tettek.** Achaus (Westfalia) városában az éj-
lepte alatt dinamittal felrobbantották a zsidó
templomot. A templom a robbanás követke-
zésében teljesen megsemmisült.

**A bécsi hitközség különválásá-
nak politikai háttere.** A bécsi ortodox zsi-
dóság akcióit indította meg és képviselői újjan
kormányhatóság engedélyt kért, hogy szepa-
rizálhassa magát a bécsi nagy hi községtől. A
bécsi ortodox zsidóság egyrésze eddig is kü-
lön csoportosult a „Schiffschul” keretében,
amely templom köré tömörültek eme vallásos
csoportnak összes megnyilatkozásai és léte-
ményei A Schiffschul önálló rabbiága inté-
teddig is a hívek vallási ügyeit és csak rebbl-
ságának felügyelete alatt forgalomba hozott
rituális cíkket fogadtak el a konzervatívabb
elemek. Külön iskolájuk és Talmud Tórájuk
gordoskodott a gyermekek vallásos nevelésé-
ről. A Schiffschul azonban eddig még sem
volt független hitkö ség, mert az eddigi
osztrák törvények értelmében egy egységes
közgazgatási területen csak egy zsidó hit-
község lehet. Így volt ez évtizedek óta. — A
mai osztrák kormányrendszer, valószerűleg
antiszemita vezetése folytán, politikájának
főrekből és elgondolását látja erősbités,
a zsidó erk és a hitközségek megosztásá-
ban. Az események ezen megállapításunkat
igazolni látszanak és ép ezért nem tudunk ma
speciálisan Ausztriában a vallásos zsidóság
különválásáért olymódon lelkesülni, mintha az
nyugalmas, békés, konzervatív időszakban tör-
ténne. A jelen rendkívül válságos időszak-
ban a zsidóságnak inkább egységesítésére,
erőinek csoportosítására, mint szétforgáso-
lódására van szüksége.

ZSIDÓ HUMOR

ÉS KIS ZSIDÓ TÖRTÉNETEK

Gazdag, mint Korach . . .

Miért mondják, hogy valaki, gazdag, mint Korach?
Amikor írva vagyok, hogy Korachot mindenesül el-
nyelte a föld? Így kérte a néphumor. És így adta meg
felelet: A zsidóknál rendszeren könyven mondják rá
valakire, hogy „gazdag ember” és amikor meghat-
kiderül, hogy nem hagyott maga után semmit, Korach-
nál azonban írva vagyok, hogy „elnyelte a föld őt és
egész vagyonát”. Tehát egészen biztos, hogy csakúgyos
„szegedagon halt meg” . . .

Lefele
Két hitsorsos találkoznak az utcán.
— Na — mondja az egyik — hogy megy az úzlet?
— Kanálka.
— Mi az, hogy kanálka?
— Lefele . . .

Logikus érvelés

Reb Jankel ötéltűn 2 óraker fölcsemet egy elő-
kelő híres orvost és förcsülnéni mondja neki:
— Doktor ur, jőjjön gyorsan a lakásomra, a fe-
leségem nagyon rosszul van.
Az orvos gyorsan magára kapja a ruháit, odarohan
Reb Jankelhez, megvizsgálja az asszonyt, aztán dühösen
ráordít Reb Jankelra:
— Ezért hívtál meg engem ide éjszaka? Hiszen
az asszonytát mincesen semmi komolyabb baj, Mine-
nem jött nappal?
— Hát lelszik tudni, doktor ur, — esküdjélja magát
Reb Jankel — én egy nagyon szegény ember vagyok és
nem tudok honorárlumot fizetni. Gondoltem ha már
időfarsziam a doktor urat, legalább nem rabolom el
a drága hivatalos idejét.

Felháborító kérdések

A hitközség elhatározta, hogy érsasvácortat ran-
dez és évégből összegyűjtöttek 5000 lelt és átadták a
vendégücsnek, aki szintén hitközségi tag, hogy ebből
lássa el a vendégeket.
A társasvácortra után felszólított a vendégücs, hogy
számloljon el.
— Mit számlolok el, — mondja — elment a pénz.
— Na ja, de mire ment el?
— Hogy hogy mire ment el? Kellott két mássa-
litzi.
— Azt a malomtelejdonos küldte ajándékba.
— Kellott egy mássa hus.
— Azt a mézárós küldte ajándékba.
— Kellott tíven kiló cukor.
— Azt a fűszeres adta.
A vendégücs erre dühösen az asztalra csapva
ordította:
— Hát só, meg paprika nem kellett?

Jó kívánság

A híres szarlemita végigmegy az utcén és meg-
lát egy zsidót, aki az úzlete ajtajában áll. Odamegy
hozzá és megkérdi:
— Sie sind ein Jude?
— Ja.
— Und wie alt sind Sie?
— Sechzig bis hundert.
— So? Und was glauben Sie, wie alt bin ich?
— Biszizig bis einundfünfzig

Esküvő

Az ember néha meg a házasság gyönyörű intéz-
ményéből is tréfiát iz. Így esett meg, hogy amikor két
régit jóbarát találkoztak:
— Szervuss — mondta az egyik — mi az, miért
nem jöttél le tegnap a kóvóba?
— Mert egy esküvőn voltam — felelte a másik.
— Szép volt?
— Fenét! Még most is borsózik a hátam, ha
rágondolok.
— Kinek az esküvője volt?
— Az enyém.

Akinél minden meg van számlálva

Eliázár benőstül egy úzletbe, de az anyósja nagyon
vigyáz a kezére úgy, hogy az ő luda nélkül egy basit
sem vehet ki a kasszából.
Egyik napon az anyós súlyosan megbetegszik.
Orvost hívnak hozzá, az alaposan megvizsgálja, az én
főrebitja Eliázárt és ezt mondja:
— Köhélességem önel az igazán kövőni. Anyósé-
nek meg vannak számlálva az érái.
— Mbach, — legyint erre Eliázár — majd önök
nem lesz valami megszámálva . . .

A masümed baja

Egy kiléri zsidó panaszkodik egyik barátjának:
— Rémes kérék ezzel a kiterésel, nem akarják
elfelejteni az emberek, hogy zsidó voltam.
— Nem értelek — szóit a barát — miért panasz-
kodol. Hiszen bevettek a legjobb keresztény társaságba
az egyházközségnél előkelő funkcióid van, a kereszt-
ény kasznóiban is vezető szerepet játszol, mi bajod
van még?
— Igen, igen barátom, ez mind igaz, én jérok hozzá-
juk, ők lárnak hozzám, előkelő keresztény pozícióim is
vannak és valamit mégse tudok elérni.
— Mit?
— Azt, hogy ha megjelentek valahol, ne dicsérjék
rögön a zsidókat.

Az előrelátó feleség

— Ha nem a feleségem, akkor a tolvajok az é-
szaka kitérített volna a zsebemmel.
— Hogyan a felesége észrevette a tolvajokat?
— Nem, csak ő már megelőzte őket.